

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน” โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ๒) เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ๔) เพื่อศึกษาการนำหลักสัปปริสธรรมมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Method) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน เขตการปกครอง ๕ หมู่บ้าน จำนวน ๑,๒๙๓ คน ซึ่งใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณมาจากประชาชน และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) การคำนวณหาขนาด/จำนวนตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดย หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (percentage) หาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Varaince) และการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Different : LSD) และการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) และ การใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๔ รองลงมาตามลำดับคือ อายุมากกว่า ๕๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๗ อายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๐ อายุระหว่าง ๒๐-๓๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒ และอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๕.๗

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๗ รองลงมาตามลำดับคือ สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๓ สถานภาพหม้าย คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๒ สถานภาพแยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๑ และสถานภาพหย่า คิดเป็นร้อยละ ๔.๗

ระดับการศึกษาสูงสุด ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๒ รองลงมาตามลำดับคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๓ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๖ ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๓.๔ และระดับอื่นๆ คิดเป็น ๓.๐

อาชีพหลักส่วนใหญ่ คือ อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๓ รองลงมาตามลำดับคือ อาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๐ อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๖ อาชีพอื่นๆ คิดเป็น ๖.๔ และอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ ๒.๗

รายได้ส่วนใหญ่อยู่ที่ระหว่าง ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๗ รองลงมาตามลำดับคือ รายได้ระหว่าง ๕,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๔ รายได้ระหว่าง ๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๙ รายได้ ๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕ และ รายได้น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕

๕.๑.๒ การศึกษาการวิจัยการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

การส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๕ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

๑. ด้านการเป็นส่วนหนึ่งของคณะทำงานของการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๒

๒. ด้านการมีส่วนร่วมในการร่างระเบียบของการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๘

๓. ด้านการขับเคลื่อนการดำเนินงานของการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๕

๕.๑.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอบ้านนา จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

สมมติฐานที่ ๑ อายุต่างกันมีการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอบ้านนา จังหวัดลำพูน ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๒ สถานภาพต่างกันมีการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอบ้านนา จังหวัดลำพูน ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๓ ระดับการศึกษามีการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอบ้านนา จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๔ อาชีพต่างกันมีการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอบ้านนา จังหวัดลำพูน ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๕ รายได้ต่างกันมีการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอบ้านนา จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน

๕.๑.๔ สรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอบ้านนา จังหวัดลำพูน ครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ซึ่งจำแนกเป็นรายด้านได้ ดังนี้

ด้านการเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง พบว่า สตรีส่วนใหญ่ยังขาดความมั่นใจในตนเอง ขาดความกล้าแสดงออกในที่สาธารณะ อาจเพราะขาดความน่าเชื่อถือ ความไว้วางใจจากการไม่เท่าเทียมกันของชายและหญิง การรณรงค์เรื่องสิทธิสตรียังไม่ดีพอ สังคมยังมีแนวคิดเดิมๆ เรื่องความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่ว่าผู้หญิงอ่อนแอกว่าผู้ชาย ทำให้การตัดสินใจในเรื่องต่างๆ เกิดการโลเลไม่เด็ดขาดพอ อีกทั้งยังขาดโอกาสและการสนับสนุนที่สตรีจะได้ก้าวขึ้นสู่การเป็นผู้นำ

ด้านการมีส่วนในการร่างระเบียบกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง พบว่า สตรีตำบลปากบ่องส่วนใหญ่ยังการความเข้าใจในระเบียบข้อบังคับ หรือกฎเกณฑ์ของการทำงานร่วมกันในสังคมหรือท้องถิ่น ขาดการแสดงความคิดเห็นจากส่วนรวม ทำให้เกิดความเข้าใจผิดคิดว่าระเบียบข้อบังคับนั้นๆ แก่ฝ่ายหนึ่ง เมื่อกลุ่มสมาชิกทำโครงการเพื่อขอรับการพิจารณา ขาดการชี้แจงระเบียบข้อบังคับให้ชัดเจน ทำให้โครงการไม่ผ่านการอนุมัติ

ด้านการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง พบว่า การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่องยังไม่ทั่วถึง ขาดความร่วมมือจากสตรีบางกลุ่ม ทำให้เกิดปัญหากระทบการทำงานของกองทุนฯ ตำบล ซึ่งสตรีบางส่วน

ยังไม่เข้าใจการทำงานที่เป็นระบบโดยมีระเบียบเป็นข้อบังคับในการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ทำให้เกิดความเข้าใจที่ว่า การทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐยากแก่การเข้าถึง

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านการเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง พบว่า ธรรมนูญในสังคมเรื่องความตระหนักรู้การมีสิทธิเท่าเทียมกันของหญิงและชาย แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงสามารถเป็นผู้นำในการทำงานได้เท่าเทียมกับผู้ชาย เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพบทบาทของสตรี ในท้องถิ่นให้มีความกล้าคิด กล้าแสดงออก และกล้าตัดสินใจในเหตุการณ์คับขันได้ ต้องเสียสละเวลา ส่วนตนเพื่อพัฒนาสังคมส่วนรวมได้ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการอภิปรายร่วมกันเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขทั้งตนเองและองค์กรให้ดียิ่งขึ้น

ด้านการมีส่วนร่วมในการร่างระเบียบกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง พบว่า ควรมีการจัดประชุมเพื่อพิจารณาร่างระเบียบของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง และประชาสัมพันธ์ให้แก่สมาชิกเข้าร่วมเพื่อแสดงความคิดเห็น และจัดประชาคมเพื่อร่วมกันใช้ ระเบียบไปในทิศทางเดียวกัน ป้องกันการทุจริต สามารถชี้แจงและอธิบายให้แก่ผู้ที่สนใจอยากทำ โครงการได้อย่างชัดเจน และต้องเคารพกฎระเบียบในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ด้านการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง พบว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีทั้งจังหวัดและตำบลทุกครั้งที่มี โครงการอันเนื่องที่จะเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของสมาชิกสตรีทุกคนพึงจะได้รับ ชี้แจงกฎระเบียบใน การทำงานร่วมกันอย่างชัดเจน ทำความเข้าใจในการทำงานของระบบราชการ และควรปรับการทำงานให้เข้ากับพื้นที่โดยไม่ล้ำเส้นกัน ควรมีการรณรงค์ให้สตรีเกิดความรักที่จะเข้าร่วมการพัฒนา ท้องถิ่นของตนอย่างสมัครใจ

๕.๑.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) เกี่ยวกับการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ปัญหาและอุปสรรคในการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

บางโอกาสบทบาทของสตรียังไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม เพราะความไม่เท่าเทียมกันและความเหลื่อมล้ำในสิทธิหญิงและชาย บางครั้งเกิดจากความไม่พร้อมในศักยภาพของตนเอง ทำให้ขาดความเชื่อมั่นไม่กล้าแสดงออกในวาระต่างๆ เกิดความลังเล ไม่กล้าตัดสินใจ การปฏิสัมพันธ์กันในท้องถิ่นยังไม่ดีพอ ขาดความร่วมมือในการสนับสนุนจากบุคคลบางกลุ่ม ระเบียบของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด/กทม. ไม่ชัดเจน ทำให้กองทุนฯ ระดับตำบลตีความได้ยากลำบาก

ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ควรมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างองค์กรและชุมชน จัดการอภิปรายรับฟังข้อเสนอแนะซึ่งกันและกัน สร้างความตระหนักเรื่องสิทธิเท่าเทียมกันในชุมชน มีการสร้างแรงบันดาลใจและแรงผลักดันให้สตรีมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคมของตน ส่งเสริมให้สตรีมีความเป็นจิตอาสาช่วยเหลือสังคม เสริมสร้างภาวะผู้นำให้แก่สตรีในท้องถิ่นให้มีความกล้าที่จะแสดงออก และเรียกร้องสิทธิของตน รวมไปถึงการส่งเสริมให้สตรีนำหลักธรรมมาประกอบใช้ในชีวิตประจำวันและการดำเนินงาน เพื่อการพัฒนาที่ดีของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่องต่อไป

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยค้นคว้าข้อมูลการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

๕.๒.๑ การส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

จากผลการวิจัยพบว่า ระดับของการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ที่ระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า บทบาทสตรีในท้องถิ่นของตำบลปากบ่องมีการส่งเสริมอยู่ในระดับหนึ่ง เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

๑. ด้านการเป็นส่วนหนึ่งของคณะทำงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่องพบว่า การเข้าร่วมการประชุมประจำเดือน การแสดงความคิดเห็นตามวาระที่เหมาะสม มีการศึกษาและให้ข้อมูลแก่กลุ่มสมาชิกได้ ประสานงานกับกลุ่มสมาชิกอยู่เสมอ ให้คำแนะนำและอธิบายการโครงการเพื่อเสนอขอพิจารณาการอนุมัติ มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานและสมาชิกทุกคน การพิจารณาทุกโครงการให้เป็นไปตามระเบียบของกองทุนฯ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๒ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สตรีในตำบลปากบ่องให้ความสำคัญกับการเป็นส่วนหนึ่งของคณะทำงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่องในระดับหนึ่ง และเมื่อทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลได้ให้ข้อมูลที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงปริมาณ โดยกล่าวว่า สตรีควรแสดงศักยภาพของตน และมีความพร้อมในการรับผิดชอบบทบาทหรือตำแหน่งในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วิยุทธ์ จำรัสพันธ์**^๑ ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทและปัญหาในการพัฒนาของผู้นำสตรีชนบทอีสาน” พบว่า สตรีประสบความสำเร็จจนได้รับเลือกให้เป็นกำนันผู้ใหญ่บ้านนั้น จะต้องประกอบด้วยปัจจัยเกื้อหนุนหลายอย่าง ได้แก่ ๑. การตัดสินใจลงสมัคร ซึ่งมีพื้นฐานมาจากความสนใจส่วนตัวและต้องพิสูจน์ความสามารถของตนโดยมีบุคคลรอบข้างให้การสนับสนุน ๒. กลยุทธ์ในการหาเสียงที่ดี ๓. ปัจจัยเกี่ยวกับตัวผู้สมัครซึ่งมีความพร้อมในด้านฐานะการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานพัฒนา ประกอบกับมีคุณลักษณะความเป็นผู้นำและมีบาร์มี

^๑ วิยุทธ์ จำรัสพันธ์, “บทบาทและปัญหาในการพัฒนาของผู้นำสตรีชนบทอีสาน”, วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), ๒๕๓๕.

อีกด้วย ๔. ปัจจัยเกี่ยวกับเงื่อนไขของชุมชน และได้รับแรงสนับสนุนจากชาวบ้าน รวมทั้งโอกาสและจังหวะที่เหมาะสม

๒. ด้านการมีส่วนร่วมในการร่างระเบียบกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง พบว่าการศึกษาระเบียบข้อบังคับอยู่เสมอ มีการแสดงความคิดเห็นในการร่างระเบียบของกองทุนฯ ตำบลซึ่งมีการจัดทำร่างระเบียบโดยไม่ขัดกับระเบียบของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีชาติ/จังหวัด ระเบียบต้องมีความยุติธรรมและโปร่งใส ไม่เอื้อประโยชน์แก่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด และมีการชี้แจงระเบียบให้สมาชิกทราบก่อนการดำเนินการเพื่อขอรับการพิจารณาเสมอ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๒๘ แสดงให้เห็นว่าสตรีในตำบลปากบ่องให้ความสำคัญการมีส่วนร่วมในการร่างระเบียบกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่องในระดับปานกลาง เพราะขาดความร่วมมือจากสตรีบางกลุ่มในการเข้าร่วมร่างระเบียบของกองทุนฯ ตำบล ทำให้เกิดการตีความระเบียบผิดไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ **ณอม ตะนา**^๒ ได้ทำการศึกษาเรื่อง บทบาทสตรีอีสานในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาบทบาทกำนันสตรีดีเด่นตำบลดอนใหญ่ อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ชาวบ้านไม่เข้าใจ ไม่กระตือรือร้น และความเคยชินมานาน แก่ปัญหาด้วยการสร้างอุดมการณ์ปลูกจิตสำนึกให้ชาวบ้านเห็นประโยชน์สุขในวิถีชีวิตจริง สร้างความสามัคคีระหว่างชาวบ้าน โดยฝึกความรับผิดชอบร่วมกัน และการรักษาสาธารณสมบัติทรัพย์สินส่วนรวม

๓. ด้านการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง พบว่าการไม่เลือกปฏิบัติกับสมาชิก คอยเป็นกำลังใจให้แก่สมาชิกที่ยื่นเสนอโครงการขอรับการพิจารณา มีการแนะนำสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการที่ผ่านการอนุมัติ มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่องอย่างต่อเนื่อง ติดตามการดำเนินโครงการของกลุ่มสมาชิก ตรวจตราการดำเนินโครงการไม่ให้ขัดต่อระเบียบและผิดวัตถุประสงค์ เอาใจใส่และให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาของกลุ่มสมาชิก และสนับสนุนส่งเสริมให้กลุ่มสมาชิกพัฒนาผลิตภัณฑ์ขึ้นทะเบียนเป็น (OTOP) หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๕ แสดงว่าสตรีตำบลปากบ่องให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่องมาก เนื่องจากเป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือสตรีในทุกมิติ การที่จะพัฒนาศักยภาพของสตรีได้ ต้องได้รับการสนับสนุนจากสตรีด้วยกันเองก่อนจึงจะแผ่ขยายวงกว้างออกไปสู่ท้องถิ่น สังคม และระดับประเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ **รุ่งทิwa แสงหิรัญ**^๓ ศึกษาเรื่อง “บทบาทของผู้นำสตรีทางการเมืองในเขตกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนจากสมาชิกในครอบครัวมีผลต่อบทบาททางการเมืองของผู้นำในระดับอบประชาธิปไตยมากที่สุด ซึ่งบทบาทของสตรีทางด้านสังคมเป็นบทบาทที่ได้รับการยอมรับอย่างมากและสตรีที่มีความรู้ความสามารถในระดับสูงจะมีบทบาททางการเมืองมากกว่าสตรีที่มีความรู้ และความสามารถต่ำกว่า และยังพบว่า

^๒ ณอม ตะนา, “บทบาทกำนันสตรีดีเด่นตำบลดอนใหญ่ อำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา”, รายงานการวิจัย, (มหาสารคาม : สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน), ๒๕๓๖.

^๓ รุ่งทิwa แสงหิรัญ, บทบาทของผู้นำสตรีทางการเมืองในเขตกรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต), ๒๕๔๑.

มีสตรีเพียงจำนวนน้อยที่ยังยึดติดกับธรรมเนียม ประเพณีดั้งเดิมอยู่จึงไม่เข้ามายุ่งเกี่ยวกับการเมือง เพราะเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องสกปรก และเป็นเรื่องของบุรุษ

๕.๒.๒ ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

อายุ ที่ต่างกันมีการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน เนื่องจาก กลุ่มสตรีตำบลปากบ่องมีความตื่นตัวในการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่น เมื่อมีกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเกิดขึ้น เป็นการเปิดโอกาสให้สตรีเข้ามามีบทบาทในการแสดงออกในท้องถิ่นมากขึ้น มีการรวมตัวของกลุ่มสตรีเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็ง และการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

สถานภาพ ที่ต่างกันมีการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สตรีไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพไหนก็สามารถเข้ามามีบทบาทในท้องถิ่นของตนได้ หากได้รับการส่งเสริมจากครอบครัว และสังคมรอบข้าง

ระดับการศึกษา ที่ต่างกันมีการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริงที่ว่า ความพร้อมในการเข้ามามีบทบาทของสตรีในท้องถิ่นต้องมียุทธศาสตร์ประกอบหลายอย่าง โดยเฉพาะเรื่องการศึกษา ซึ่งต้องใช้ประกอบในคุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่ต้องมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์

อาชีพ ที่ต่างกันมีการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน เนื่องจาก การทำงานในสังคมส่วนใหญ่ไม่ว่าจะประกอบอาชีพอะไร ถ้ามีการแบ่งเวลาส่วนตนเพื่อช่วยเหลือกิจการงานสาธารณะประโยชน์ ก็สามารถเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้

รายได้ ที่ต่างกันมีการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐาน โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งเมื่อรายได้ต่างกันทำให้เกิดการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นแตกต่างกันไปด้วย

๕.๒.๓ การอภิปรายผลการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

๑. การอภิปรายผลปัญหาอุปสรรคการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ด้านการเป็นส่วนหนึ่งของคณะทำงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง บทบาทสตรีในท้องถิ่นยังไม่เป็นที่ยอมรับมากนัก เนื่องจากการเหลื่อมล้ำทางสังคมที่มีมาแต่อดีต วัฒนธรรมที่ว่าผู้หญิงอ่อนแอกว่าผู้ชาย ทำให้สตรีเกิดความไม่กล้าแสดงออกในบทบาทที่ทัดเทียมผู้ชาย ขาดความน่าเชื่อถือในการตัดสินใจการดำเนินงาน

ด้านการมีส่วนในการร่างระเบียบกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง ไม่ได้รับความร่วมมือจากสตรีบางกลุ่มในการร่วมกิจกรรมการร่างระเบียบข้อบังคับตำบล ส่งผลให้เมื่อเกิดปัญหาในการดำเนินงานมีการตีความระเบียบกองทุนฯ ตำบลที่ผิดไป

ด้านการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง กลุ่มสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่องบางกลุ่มดำเนินงานโครงการผิดวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ทำให้เกิดผลกระทบต่อสมาชิกสตรีโครงการกลุ่มอื่น

๒. การอภิปรายผลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

ด้านการเป็นส่วนหนึ่งของคณะทำงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง เสริมสร้างศักยภาพบทบาทของสตรีในท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็ง กล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ ในบทบาทตำแหน่งที่ตนเองดำรงอยู่ ผนวกเรื่องสิทธิความเท่าเทียมกันของหญิงชายในสังคม

ด้านการมีส่วนในการร่างระเบียบกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง ประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่องตระหนักถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับ ในการร่วมร่างระเบียบของกองทุนฯ ตำบล อาทิ การช่วยเหลือส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน และการป้องกันการทุจริต

ด้านการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง จัดกิจกรรมเพื่อการปฏิสัมพันธ์ระหว่างคณะทำงานและกลุ่มสมาชิกอยู่เสมอ ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือในการดำเนินงานโครงการของสมาชิกให้ถูกระเบียบ สนับสนุนให้กลุ่มสมาชิกมีการต่อยอดและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากโครงการให้เป็นที่ยอมรับสามารถนำออกจำหน่ายในตลาดสากลได้

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นผ่านกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ตำบลปากบ่อง อำเภอลำพูน จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยขอเสนอแนะประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบาย เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ ดังต่อไปนี้

๑. ควรมีการกระตุ้นให้สตรีตำบลปากบ่องเข้ามามีบทบาทในการทำงานในท้องถิ่นมากขึ้น
๒. ควรส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพด้านการเป็นผู้นำของสตรี
๓. ควรส่งเสริมบทบาทสตรีตำบลปากบ่องให้มีความกล้าแสดงออกด้านความคิดเห็นของตนเอง เพื่อการพัฒนาของท้องถิ่นตน
๔. ควรเสริมสร้างความตระหนักรู้เรื่องสิทธิเท่าเทียมกันของหญิงชายในสังคมให้มากขึ้น
๕. ภาครัฐควรให้การสนับสนุนบทบาทสตรีให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑. ด้านการเป็นส่วนหนึ่งของคณะทำงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง
หน่วยงานราชการควรให้ความร่วมมือและการสนับสนุนการทำงานของสตรีในท้องถิ่น มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีทั้งระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับตำบลอย่างสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้สตรีตำบลได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเชิงปฏิบัติการของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล มีการรับฟังทุกความคิดเห็นแล้วจัดประชาคมเพื่อความโปร่งใส และความยุติธรรมในการทำงาน

๒. ด้านการมีส่วนร่วมในการร่างระเบียบกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง
ให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานร่วมกันของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี มีการหารือในการตั้งข้อระเบียบกฎเกณฑ์ในการทำงานร่วมกัน โดยอิงระเบียบของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด และไม่เอื้อประโยชน์แก่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด ร่างระเบียบร่วมกันอย่างโปร่งใส ชี้ให้เห็นประโยชน์ในการจัดทำร่วมกัน สามารถนำระเบียบที่ผ่านการประชาคมแล้วมาใช้ได้อย่างแท้จริง ก่อให้เกิดประโยชน์และการพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่องต่อไป

๓. ด้านการขับเคลื่อนการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบลปากบ่อง
ส่งเสริมให้สตรีมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ใช้บทบาทของตนเองที่ได้รับหรือตำแหน่งที่ดำรงอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ แนะนำและชักชวนให้สมาชิกเข้าร่วมโครงการของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามการดำเนินงานโครงการของสมาชิกอยู่เสมอ เพื่อหาพบกลุ่มสมาชิกที่กำลังประสบปัญหาสามารถช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาได้ทัน หากพบการกระทำโครงการที่ผิดวัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ต้องกระทำการตักเตือนสมาชิกได้ และควรส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มสมาชิกให้มีการพัฒนาตนเองและต่อยอดพัฒนาโครงการให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรศึกษาการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมทางการเมือง
๒. ควรศึกษาการประเมินผลการส่งเสริมบทบาทสตรีในท้องถิ่น
๓. ควรศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทการเป็นผู้นำของสตรีในท้องถิ่น